

razkazovati. Zato je res truda vredno, da se podajajo legende v zbirkah občinstvu v roke, kakor je začel naš gospod nabiratelj. A gledati je treba nabiratelju na te stvari: 1. Da se ne povzame v zbirko kaj nedostojnega; 2. da ne pridevamo sv. Petru ali kakemu drugemu svetniku le preveč priprostosti, da bi ga naposled morali imeti za »Peterčka«, kateremu bi se čitatelj le smejal; 3. da se Gospodovi spremljevalci ne vedejo preveč po domače in brez spoštovanja ž njim, kakor bi bili ž njim (Gospodom) »bratovščino pili«; 4. da se ločijo legende od tradicij, kakor je n. pr. v naši zbirki »Sveti Martin« holj tradicija nego legenda. Na te stvari opozarjam dobrohotnega gospoda nabiratelja, da bi se nanje oziral v bodočih zvezkih. Morebiti bi bilo bolje zvezke po obsegu narediti večje, ker taki mali zvezki se kmalu poizgubé, tudi je težko vneti občinstvo za nakupovanje. — V prvi polovici knjižice je ostalo še precej tiskovnih napak; oblika »imevši« na str. 6 je neprimerna. — Gospodu izdajatelju želimo, da bi se knjižica dobro razpečala.

»**Službovnik**« za ces. in kralj. vojsko. Tretji del. Pehota in lovska četa. Poslovenil in založil Andrej Komel pl. Sočebčan, c. in kr. major v pokoji. Ljubljana, 1890. Založil pisatelj. Tiskala »Narodna Tiskarna«. 16°. Str. 36. Cena 15 kr. — To je drugi natis »službovnika« z leta 1876. O knjižicah našega gospoda pisatelja je sodba sploh ugodna. Sedaj jih je lepo število — 22. Jezik je, kolikor more biti v taki knjigi, gladek in čist, tu pa tam se je vrnila kakšna nemščizna. Za »marketendar« bi se pač boljše podala beseda »branjevec«. — Dobiva se knjiga po knjigarnah in pri gospodu prelagatelju: Graz, Gratzbachgasse, 40.

»**Politični katekizem**« za Slovence. Spisal † monsignor Andrej Einspieler. Za sedanje razmere preuredil in pomnožil Filip Haderlap. Na svetlo dal in založil Gregor Einspieler, župnik in deželni poslanec. 1890. Tiskarna družbe svetega Mohora v Celovcu. 8°. Str. 102. Cena 20 kr. — Že prvi natis te knjižice se je zelo razširil med Slovenci in gotovo obrodil mnogo sadu. Enako naj se širi drugi pomnoženi. Stališče knjižice je: katoliško-narodno, za naš narod edino pravo. — Ker se ne peča naš list s politiko, ne morem natančneje vsega preiskovati, kar je v knjigi: politični listi bodo to pač storili. Da pa vsaj nekaj omenjam, naj povém, da se mi odgovor na vprašanje »Katera šola je verska?« ne zdi prav resničen. Ni dosti, da je vse poučevanje v verskem duhu, tudi šolski zakon mora biti v verskem duhu. Dober učitelj, ki uči v verskem duhu, ni vzrok verski šoli, enako ne nasproti neveren učitelj neverški šoli. Nihče ne upa, da bode v verski šoli vse dobro, saj smo ljudje; tudi niso v sedanjih uravnavi vsi učitelji slabi, Bog ne daj! Le zakoni niso v krščanskem, niti v verskem duhu sploh. Boj za versko šolo se ne poteguje nikakor za osebe, tudi ne obsoja oseb: le za duha v šolskih zakonih se potegujejo verniki, hoteč, naj preveva tudi zakone duh sv. vere, naj iz zakonov prehaja tudi v dejanje. Nekje drugodi se v knjigi ne kaže popolna doslednost. Ali gre vse ono

berilo, ki se našteva na str. 97 res v en predal, ali je res »dobro«, da se vsi taki »časniki širijo med ljudstvom«, ali res vsi »blažé srce«, tega ne verjamejo vsi, tudi »katekizmu« ne, a zelo zelo želimo, da bi tako bilo.

ČEŠKO SLOVSTVO.

(Dalje.)

Izvrsten je tudi češki pesnik mladi Anton Hlaštterský, kogar zbirka pesmij »**Živým i mrtvým**« je pred kratkem izšla. Hlaštterský poje iz srca v srce, kar občuti, izraža jasno, istinito in neprisiljeno. Lira mu zveni precej žalostno, vendar ne pesimistično. — Veliko je še novejših del, zlasti pesniških, vendar nam ni mogoče vseh naštevati. Omenimo samo »**Basně**« nadarjenega Ant. Klose; »**Zpěvy bohatířské**« (Salonni bibl. č. LXIV.) zložil Frant. Chalupa, katere so bile že prej tiskane po raznih časopisih.

St. Z—g—c.

Češko tiskovno društvo: »Hlasy katolického spolku tiskového« je izdalo za l. 1889 te knjige:

1. »**Naši přátelé**«. Spisal Karel Kamenář. — Knjiga obsega životopise nekaterih človekoljubov in poročila o delovanju nekaterih človekoljubnih družb. Tu čitamo kratak popis življenja sv. Karola Borom., sv. Vincencija de Paula, sv. Jožefa Kalas., Ivana de la Salle, ustanovitelja šolskih bratov, duhovnika don Bosco, Abbé Roussel-a, Janeza Valer. Jirsika budejeviškega škofa.

2. »**Z našeho kraje**«. Povest. Spisal Bohumil Brodský. — Pisatelj popisuje verske boje na Češkem. Ko se je izgubilo husitovstvo, začela se je razširjati sekta »čestí bratří«. Eden izmed najbolj gorečih bratov je Kalenčev Janez. Nekoga dne pride pozno domov, in oče ga zapodi iz hiše. Viteza Kunrada hči, Ljudmila, je tudi ud nove vere in se zaljubi v Janeza. Pripeljati hoče k novi veri tudi Marto, katero je vzel Stari Kalenec k sebi iz usmiljenja, ko je bila v mladosti izgubila stariše. Marti nič ne ugaja nova vera, zato pové vse Kalencu. Ta razodene zopet vse Kunradu, ki napade brate med »pobožnostjo« ter jih uklene. Janez se reši. Kunrad odpelje Ljudmilo v Prago k strijcu, kjer jo najde zopet Janez, ki gre iskat novega duhovnika. Janeza kaznijo, ker se je sešel z Ljudmilo, užgejo mu namreč na čelo znamenje. Zato se hoče nad Kunradom maščevati. Vsi bratje iz okolice napadejo trdnjavo, toda onemorejo in Janez pade v boju. Povest se sklene z dvojno poroko.

V ti povesti se vidi, kam zabrede človek, ako se ne drži prave vere, ampak jo sleče, kakor sukno. ter obleče novo. Zlasti se tu razodeva srditost krivoverskih duhovnikov, ki so vsega zmožni, ako se le nadejajo dobička. Ako bi kdo prevel to povest v slovenski jezik, ustregel bi pač dobri stvari.

3. »**František de Paula**«, kardinal a knizearcibiskup Pražský. Popisuje se tu njegovo življenje.

4. »**Slovo križe**«. Obrázek z pokročilé a smíšené osady, napsal Eduard Brynych. — Ta pisatelj je že spisal tretjo knjigo, ki govori o bojih med katoličani na eni in protestanti na